

Nr 37.

Ankom till riksdagens kansli den 14 september 1914 kl. 4.15 e. m.

Memorial med föranledande av kamrarnas skiljaktiga beslut beträffande lagutskottets utlåtande nr 31 i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående förordnande om anstånd med betalning av gäld (moratorium).

Närvarande: herrar Petersson i Lidingö villastad, Söderbergh, Trana, Stårner, greve Lagerbjelke, Alexanderson, Johanson i Valared, greve Spens, Schotte, Olsson i Broberg, Persson i Norrköping, Igel och Holmdahl.

I utlåtande nr 31 i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående förordnande om anstånd med betalning av gäld (moratorium) hemställde lagutskottet, att riksdagen måtte antaga nämnda lagförslag med den lydelse, utskottets berörda utlåtande innehåller.

Enligt utskottet tillhandakomna protokollsutdrag har denna utskottets hemställan bifallits av första kammaren, under det att andra kammaren för sin del beslutit antaga lagförslaget med följande lydelse:

»Häri genom förordnas som följer:

1 §.

Har i främmande europeisk stat förordnats om anstånd med betalning av gäld (moratorium), eller befinner sig Sverige i krig eller krigsfara, och prövas det till följd därav oundgängligen nödigt, att å tid, då riksdagen ej är samlad, här i riket utfärda sådant förordnande,

Bihang till senare riksdagens protokoll 1914. 9 saml. 37 häft. (Nr 37).

äge Konungen, efter hörande av fullmäktige i riksbanken och i riksgäldskontoret, därom besluta. Föränledes förordnandet av anstånd i främmande stat, vilket endast avser gäld av visst slag, må det meddelas allenast beträffande sådan gäld.

Befinner sig Sverige i krig eller krigsfara, må förordnande, som nu sagts, icke meddelas, med mindre Konungen låtit riksdagskallelse utgå eller riksdagen ändock skall inom trettio dagar sammanträda.

Jämväl å tid, då riksdagen är samlad, äge Konungen i fall, som i första stycket omhandlas, och i den ordning där sägs, meddela förordnande om anstånd med betalning av gäld, dock ej för längre tid än fjorton dagar.

Förordnas om anstånd, äge Konungen tillika besluta anstånd med betalning av offentliga avgifter, vilka icke kunna för gäld anses.

2 §.

Finnes anstånd med betalning av gäld (moratorium), som beslutats i den ordning 87 § regeringsformen stadgar, böra förlängas eller utsträckas till att gälla senare förfallande gäld, äge Konungen, evad riksdagen är samlad eller icke, efter hörande av fullmäktige i riksbanken och i riksgäldskontoret meddela förordnande därom. Utsträcket genom förordnandet anståndet till gäld av annat slag än sådan, som omfattas av det förut gällande moratoriet, skall vad i 1 § för varje särskilt fall är stadgat lända till efter rättelse.

3 §.

Förordnande om anstånd, som av Konungen utfärdats å tid, då riksdagen ej är samlad, skall, då det ej tidigare upphävt och ej heller eljest tiden för dess giltighet redan gått till ända, upphöra att gälla, då sex veckor förflutit från nästa riksdags början.

4 §.

I samband med förordnande om anstånd äge Konungen jämväl utfärda de föreskrifter, som i följd av anståndet må anses nödiga, dels rörande inskränkningar i borgenärs rätt att hos domstol, överexekutor och utmätningsman utsöka sin fordran, att söka att gäldenärs egendom avträdes till konkurs samt att i övrigt göra gällande rättsliga verkningar

av dröjsmål i avseende å betalningen, dels ock rörande uppskov med försäljning av utmätt eller konkursbo tillhörig egendom.

Under den tid anstånd med växels betalning åtnjutes, må växeln icke till betalning uppvisas eller för bristande betalning protesteras.

Är enligt lag eller författning borgenärs rätt beroende därav, att talan anhängiggöres eller annan åtgärd vidtages inom viss tid, och kan på grund av vad ovan stadgas sådan åtgärd icke företagas, vare borgenärens rätt förvarad, där vad sålunda icke kunnat fullgöras varder fullgjort inom en kalendermånad efter det hindret för åtgärdens vidtagande upphörde; dock att, vad växelrättens bevarande angår, gäller vad i 92 § växellagen sägs.

5 §.

Konungen äge ock vid förordnande om anstånd meddela erforderliga bestämmelser angående gäldenärs skyldighet att gälda ränta å gäld, med vars betalning anstånd åtnjutes.

Denna lag träder i kraft genast efter utfärdandet.»

Vid överbägande av frågan om sammanjämkning av den skiljaktighet, som alltså föreligger emellan kamrarnas beslut, har utskottet ansett sig böra hemställa, att första kammaren måtte i huvudsak biträda andra kammarens beslut. Utskottet har emellertid funnit vissa jämkningar i den av andra kammaren antagna lydelsen vara erforderliga, varjämte utskottet ansett sig böra dels åt lagförslaget giva en i formellt avseende lämpligare uppställning dels ock bringa det samma i närmare överensstämmelse med den lag om utsträckt anstånd med betalning av gäld, som utfärdats den 4 september 1914. Utskottet får alltså hemställa,

att kamrarna, med frånträdande av förut fattade beslut beträffande nu ifrågavarande lagförslag, må antaga följande

Lag angående förordnande om anstånd med betalning av gäld (moratorium).

Härigenom förordnas som följer:

1 §.

Har i främmande europeisk stat förordnats om anstånd med betalning av gäld (moratorium) eller befinner sig Sverige i krig eller krigsfara, och prövas det till följd därav oundgängligen nödigt att å tid, då riksdagen ej är samlad, här i riket utfärda sådant förordnande, äge Konungen, efter hörande av fullmäktige i riksbanken och i riksgäldskontoret, därom besluta. Föranledes förordnandet av anstånd i främmande stat, vilket endast avser gäld av visst slag, må det meddelas allenast beträffande sådan gäld.

Befinner sig Sverige i krig eller krigsfara, må förordnande, som nu sagts, icke meddelas, med mindre Konungen låtit riksdagskallelse utgå eller riksdagen ändock skall inom trettio dagar sammanträda.

Prövas i fall, som i första stycket sägs, det vara oundgängligen nödigt att å tid, då riksdagen är samlad, meddela förordnande om anstånd med betalning av gäld, och finnes sådan skyndsamhet vara av nöden, att ärendet ej kan behandlas på sätt i § 87 regeringsformen stadgas, äge Konungen i den ordning ovan sägs meddela dylikt förordnande, dock ej för längre tid än fjorton dagar.

Förordnas om anstånd, äge Konungen tillika besluta anstånd med betalning av offentliga avgifter, vilka icke kunna för gäld anses.

2 §.

Konungen äge jämväl utfärda de föreskrifter, som i följd av förordnande om anstånd må anses nödiga, dels rörande inskränkningar i borgenärs rätt

att hos domstol, överexekutor och utmättningsman ut-söka sin fordran, att söka att gäldenärs egendom av-trädes till konkurs samt att i övrigt göra gällande rättsliga verkningar av dröjsmål i avseende å betal-ningen, dels ock rörande uppskov med försäljning av utmätt eller konkursbo tillhörig egendom.

Under den tid anstånd med växels betalning åtnjutes må växeln icke till betalning uppvisas eller för bristande betalning protesteras.

Är enligt lag eller författning borgenärs rätt beroende därav, att talan anhängiggöres eller annan åtgärd vidtages inom viss tid, och kan i följd av an-ståndet sådan åtgärd icke företagas, vare borgenärens rätt förvarad, där åtgärden vidtages inom en kalender-månad efter hindrets upphörande; dock att i fråga om vad borgenären har att iakttaga för bevarande av växelrätt skall gälla vad i 92 § växellagen stadgas.

3 §.

Konungen äge ock vid förordnande om anstånd meddela erforderliga bestämmelser angående gäldenärs skyldighet att gälda ränta å gäld, med vars betalning anstånd åtnjutes.

4 §.

Förordnande om anstånd, som av Konungen ut-färdats å tid, då riksdagen ej är samlad, skall, då det ej tidigare upphävts och ej heller eljest tiden för dess giltighet redan gått till ända, upphöra att gälla, då sex veckor förflutit från nästa riksdags början.

5 §.

Hava bestämmelser i ämne, varom 1—3 §§ handla, beslutats i den ordning § 87 regeringsformen stadgar, och anses tiden för deras giltighet böra förlängas eller bestämmelserna utsträckas till att gälla senare för-fallande gäld, äge Konungen, evad riksdagen är samlad

eller icke, efter hörande av fullmäktige i riksbanken och i riksgäldskontoret meddela förordnande därom. Prövas det vara nödigt, att dylikt förordnande meddelas om gäld av annat slag än sådan, som omfattas av de förut gällande bestämmelserna, skall vad i 1 § är för varje särskilt fall stadgat lända till efterrättelse.

Denna lag träder i kraft genast efter utfärdandet.

Stockholm den 14 september 1914.

På lagutskottets vägnar:

ALBERT PETERSSON.
